

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาการจัดการของเสีย การจัดการน้ำเสียชุมชน
เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย
(Thailand's Long-term Low Greenhouse Gas Emission Development Strategy)

ส่วนน้ำเสียชุมชน

การหยุดยั้งวิกฤตโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นประเด็นที่ทั่วโลกกำลังให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยการประชุมสมัชชาประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครั้งที่ 26 (COP 26) ณ เมืองกลาสโกว์ ประเทศสกอตแลนด์ ระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม - 12 พฤศจิกายน 2564 ถือเป็นความพยายามครั้งสำคัญของนานาชาติในการแก้ไขปัญหา ด้วยการบรรลุข้อตกลงลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิให้เหลือศูนย์ (Net Zero Emission) เพื่อแสดงเจตจำนงของประเทศไทยในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร่วมกับประชาคมโลกตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ (Long-term Low Greenhouse Gas Emission Development Strategies : LT-LEDS) ของประเทศไทย รวมถึงประกาศเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี พ.ศ. 2608 (ค.ศ. 2065)

การดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาการจัดการของเสียชุมชน ด้านน้ำเสียชุมชน (รูปที่ 1 - 3) ภายใต้แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 - 2573 และโครงการจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก (Integrated Waste Management for GHG reduction project) ภายใต้ความร่วมมือกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ซึ่งตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจก สาขาการจัดการน้ำเสียชุมชน ปี 2564 - 2573 กำหนดค่าเป้าหมายปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจก 15 พันตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ในปี 2566 โดยประกอบด้วยมาตรการหลัก คือ การเพิ่มการรวบรวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบและเพิ่มจำนวนระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ดังนั้นเพื่อสนับสนุนให้การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เป็นไปตามยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำของประเทศไทย จึงต้องมีการเพิ่มมาตรการและตัวชี้วัดอื่นๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยเพิ่มการดำเนินการตามมาตรการสนับสนุนที่สำคัญ คือ การลดปริมาณความสกปรกของน้ำเสียชุมชนจากแหล่งกำเนิด การนำน้ำทิ้งและกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนมาใช้ ซึ่งจากการศึกษาที่ผ่านมาจะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้มากกว่าร้อยละ 50 จากกรณีฐาน นอกจากนี้ แผนแม่บทด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ได้กำหนดเป้าหมายปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์ 132 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ภายในปี 2580 ไว้ด้วย

ภาพรวมการดำเนินการที่ผ่านมาภายใต้แผนที่นำทางการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ปี พ.ศ. 2564 - 2573

- แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาการจัดการของเสียชุมชน ปี พ.ศ. 2564 - 2573

- แผนกลยุทธ์ในการยกระดับศักยภาพของส่วนน้ำเสียชุมชนในการดำเนินการตามแผนนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพน้ำเสียชุมชนของประเทศไทย
- โครงการการศึกษากระบวนการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเนื่องจากการจัดการน้ำเสียชุมชนในประเทศไทย
- แผนบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนแบบผสมผสานทั้งระบบในพื้นที่นำร่อง โดยมีมาตรการและเป้าหมายของการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งแผนงบประมาณในการดำเนินการ
- นวัตกรรมการบำบัดน้ำเสียแบบติดอยู่กับที่ (On-site wastewater treatment)
- ปรับปรุงเครื่องมือ ECAM Tool เพื่อการคำนวณก๊าซเรือนกระจกสำหรับน้ำเสียชุมชนในเชิงพื้นที่
- ศึกษา/ทวนสอบข้อมูลอัตราการเกิดและปริมาณความสกปรกของน้ำเสียชุมชนของประเทศไทย
- ระบบฐานข้อมูลและติดตามการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนและระบบบำบัดน้ำเสียแบบกลุ่มอาคาร (Database System for Publicly Owned Treatment works; DSPOT)
- การตรวจวัด รายงานและทวนสอบบัญชีก๊าซเรือนกระจกและมาตรการการลดก๊าซเรือนกระจกตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจก (สาขาของเสีย)
- โปรแกรมช่วยคำนวณสำหรับกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียชุมชน (Wastewater treatment Infrastructure Service fee Estimation; WISE)
- คู่มือแนวทางการประเมินการคัดเลือกในการก่อสร้างและการติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียในประเทศไทย
- แผนกลยุทธ์ในการบูรณาการความร่วมมือของภาคเอกชนในการสนับสนุน/ลงทุนตามมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจก (สาขาของเสีย)
- การศึกษาเทคโนโลยีที่ดีที่สุดในการลดก๊าซเรือนกระจกสำหรับภาคของเสีย
- การศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็กและระบบบำบัดกากตะกอนแบบบูรณาการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มประสิทธิภาพการลดก๊าซเรือนกระจกจากการการนำน้ำทิ้งและกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนมาใช้ประโยชน์

แนวทางในการดำเนินงานในระยะต่อไป ได้แก่ การผลักดันมาตรการหลักในการเพิ่มการรวมรวบน้ำเสียเข้าสู่ระบบและเพิ่มจำนวนระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยใช้องค์ความรู้จากการศึกษาของโครงการจัดการของเสียแบบผสมผสานเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก และผลักดันมาตรการมาตรการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก ได้แก่ การส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ประหยัดน้ำ การส่งเสริมการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์บำบัดน้ำเสีย และการนำน้ำทิ้งและกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนมาใช้

เป้าหมายหลัก “น้ำเสียชุมชนได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก”



จัดการน้ำเสียชุมชน ณ แหล่งกำเนิด โดยการลดปริมาณการใช้น้ำและ
ความสกปรกที่เกิดขึ้น โดยการใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีการขึ้นทะเบียนฉลาก



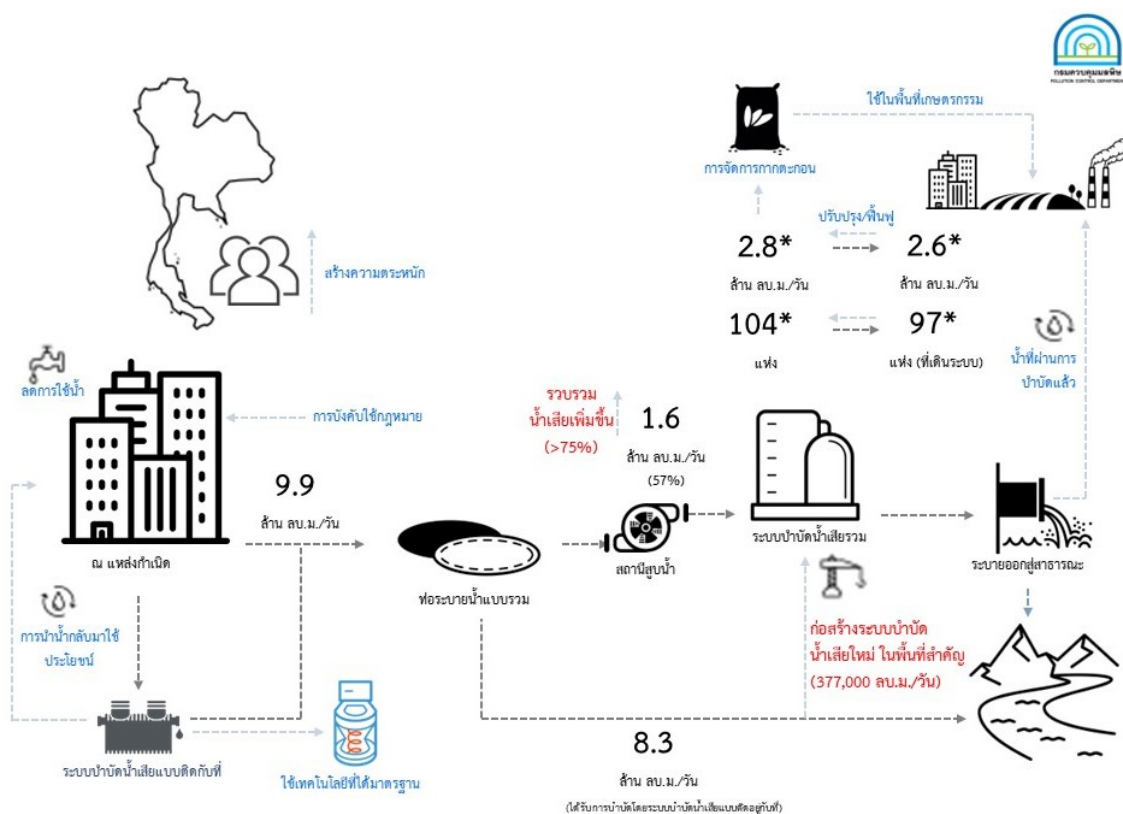
จัดการน้ำเสียโดยใช้ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญ
โดยให้การบริหารจัดการระบบอย่างมีประสิทธิภาพ



สนับสนุนให้มีการนำน้ำทิ้งและกากตะกอนจากระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

คำ เป้าหมาย	ปริมาณการลดก๊าซเรือนกระจก (พันธันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า kt-CO2 eq.) (สะสม)										
	ข้อมูล ปีฐาน (2560)	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573
ปริมาณ การลดก๊าซ เรือน กระจก (kt-CO2- eq)	0	10	12	15	20	25	30	35	40	45	50

รูปที่ 1 แผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาการจัดการของเสียชุมชน ด้านน้ำเสียชุมชน



*ข้อมูล ณ ปีฐาน 2560

รูปที่ 2 แผนผังมาตรการหลักการลดก๊าซเรือนกระจกสาขาการจัดการของเสียชุมชน ด้านน้ำเสียชุมชน

